

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomantky:	Blanka Lipovšeková
Téma práce:	Určování rodičovství s mezinárodním prvkem
Rozsah práce	147.395 znaků
Datum odevzdání práce:	13. 8. 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantka si pro svou diplomovou práci zvolila téma z oboru mezinárodního práva soukromého (rodinného), které je s ohledem na právě probíhající legislativní práce v Radě Evropské unie (sjednávání nového nařízení o rodičovství) i na vývoj judikatury ohledně uznávání rodičovství osob stejného pohlaví bez pochyby aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma vyžaduje znalost norem mezinárodního práva soukromého v obecné rovině i v rovině zvláštní úpravy určování rodičovství, a to nejen na úrovni vnitrostátní, ale i v mezinárodních smlouvách a v neposlední řadě i v právu Evropské unie. Dále je nezbytná i znalost hmotněprávní úpravy určování rodičovství. Zcela zásadním zdrojem je rovněž judikatura soudů – národních, a v rámci základních svobod, zejména volného pohybu osob, i judikatura SDEU.

Autorka v úvodu práce avizuje použití popisné metody, která zůstává i ve výsledku převažující metodou použitou při psaní diplomové práce, občasně ji autorka kombinuje s metodou srovnávací. Hlubší analýza diplomové práce chybí, což je škoda, protože zvolené téma pro ni jistě prostor poskytuje.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna systematicky. V úvodu autorka stanoví diplomový úkol a nastiňuje metody, které zamýšlí použít. Klade si za cíl podat podrobný popis pravidel pro určování rodičovství s mezinárodním prvkem roztržštěných ve vícero pramenech (zákon o mezinárodním právu soukromém, mezinárodní smlouvy). Všimá si terminologických odlišností jednotlivých pramenů právní úpravy a klade si za cíl jejich překlenutí. Konečně pak se autorka plánuje věnovat i aktuálně projednávanému nařízení EU o rodičovství, jeho srovnání s vnitrostátním právem a vyhlídkám na to, zda navrhovaná úprava obstojí u všech členských států EU.

Hlavní část diplomové práce autorka přehledně člení do kapitol, kdy nejprve vymezuje určování rodičovství z pohledu české právní úpravy a mezinárodní prvek v kontextu zvoleného tématu. V dalších kapitolách se již věnuje samotnému jádru práce – pravidlům mezinárodního práva soukromého pro určování rodičovství. Kapitoly přehledně člení podle jednotlivých oblastí mezinárodního práva soukromého – pravomoc soudů, určování rozhodného práva a uznání cizích rozhodnutí. Vedle vnitrostátní úpravy obsažené v zákoně o mezinárodním právu soukromém se diplomantka věnuje poměrně podrobně také dvoustranným smlouvám o právní

pomoci a *de lege ferenda* také aktuálně projednávanému návrhu nařízení EU o uznávání rodičovství. Všimá si rozdílů v kritériích určujících pravomoc a rozhodné právo (hraničních určovateli) i terminologické nekonzistentnosti ve dvoustranných smlouvách o právní pomoci, kterou se pokouší překlenout vlastním sjednocujícím výkladem. V kapitole o uznání cizích rozhodnutí se autorka zaměřuje na dvě témata, která jsou zejména v poslední době v soudní praxi velmi živá – rodičovství osob stejného pohlaví a surogátní mateřství. Poslední dvě kapitoly věnuje autorka otázkám souvisejícím s novou unijní úpravou, a to Evropskému osvědčení o rodičovství a konečně i procesu sjednávání nového nařízení, kde se dotýká rovněž politických aspektů unifikace a pozici některých členských států.

V závěru práce autorka shrnuje dílčí závěry (bohužel poněkud stručně), ke kterým v jednotlivých částech diplomové práce dospěla.

Autorka používá jazyk a styl odpovídající odbornému právníckému pojednání. Styl je čtivý a srozumitelný. V práci se občas vyskytují překlepy a pravopisné chyby, autorka mohla být důslednější při závěrečné revizi textu.

Citační aparát je v souladu s normou.

4. Vyjádření k práci

Jako vedoucí práce potvrzuji, že diplomantka se zvolenému tématu věnovala poměrně podrobně, obsah práce se mnou průběžně konzultovala. Výhrady, které jsem k práci měla, autorka vypořádala.

Na škodu výslednému dojmu je přílišná popisnost na úkor hlubší analýzy.

Oceňuji způsob, jakým autorka zpracovala informace o dvoustranných smlouvách o právní pomoci (přehledová tabulka v příloze).

Pokud jde o zdroje, tak autorka na jednu stranu používá i netradiční zdroje informací o tématu (informace od zástupkyně Ministerstva spravedlnosti ČR), na druhou stranu až na jedinou výjimku autorka nevychází ze zahraničních zdrojů, což by si zejména pojednání o návrhu unijního nařízení nebo analýza rozhodnutí ESLP jistě zasloužilo. Postrádám zmínku o rozsudku SDEU ve věci C- 490/20 *Pancharevo*.

K autorčině závěru prezentovaném na str. 17 o tom, že pro účely výkladového překlenutí nejednotné terminologie (hraničních) určovateli ve dvoustranných smlouvách je vhodné vycházet z konceptu obvyklého pobytu, mám určitou výhradu. Tento přístup totiž nezajišťuje, že druhá smluvní strana bude ochotna tento výklad respektovat, resp. bude (hraniční) určovatele vykládat stejně.

V kapitole 6 autorka zmiňuje rodičovství osob stejného pohlaví a surogátní mateřství jako důvod, proč nové unijní nařízení nejspíš nebude pro některé členské státy EU akceptovatelné, a proto jeho další osud spatřuje ve formě tzv. posílené spolupráce. **Zajímá mě autorčin postoj k otázce, zda je z dlouhodobé perspektivy vhodnější na tuto situaci reagovat vyloučením těchto institutů z působnosti nařízení, a usilovat tak o dosažení jednomyslnosti, anebo je zachovat i s rizikem, že jednomyslnost dosažena nebude a doufat, že k posílené spolupráci přistoupí co nejvíce členských států a zároveň pro**

některé členské státy to může být impulsem k dalším krokům vedoucím k zrovnoprávnění rodičů stejného pohlaví a nastavení pravidel pro surogátní mateřství.

I přes výše uvedené výhrady a připomínky se domnívám, že se diplomantce podařilo naplnit vytyčené cíle a prokázat schopnost samostatné práce.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíle vymezené v úvodu práce byly naplněny, v závěru práce přehledně shrnuty, i když autorce bych vytkla přílišnou stručnost závěrů.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka prokázala schopnost samostatné práce, když na základě práce s relevantními právními prameny i soudními rozhodnutími přehledně popsala stávající vnitrostátní právní úpravu, dvoustranné smlouvy o právní pomoci a navrhovanou unijní úpravu. Vycházela-li autorka z cizích zdrojů, řádně je citovala. Diplomová práce prošla kontrolou na plagiáty.
Logická stavba práce	Struktura práce je přehledná a logická.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s omezeným okruhem zdrojů, které vždy náležitě cituje a přehledně shrnuje v seznamu připojeném v závěru práce. Autorce bych vytkla, že až na jednu výjimku, zůstala mimo její pozornost zahraniční literatura. Postrádám širší zapojení zahraniční odborné literatury, zejména k výkladu unijních nařízení.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	V diplomové práci převládá metoda popisná a komparativní. Bohužel i při komparaci zůstává autorka převážně na povrchu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je standardní, odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Oceňuji zpracování informací o dvoustranných smlouvách o právní pomoci do samostatné a přehledné přílohy.

Jazyková a stylistická úroveň	Autorka až na výjimky používá čtivý jazyk a styl odpovídající odbornému právníckému pojednání, pravopisné a stylistické chyby se v textu občasně vyskytují, práce by si zasloužila finální revizi.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě. Při obhajobě by se diplomantka měla vyjádřit k otázce uvedené v části čtvrté tohoto posudku (vizte tučně vyznačenou část).
Navržený klasifikační stupeň	V případě úspěšné obhajoby diplomové práce navrhuji klasifikační stupeň velmi dobře .

V Praze dne 6. září 2024

JUDr. Marta Zavadilová, Ph.D., v.r.
vedoucí diplomové práce